

# Regnskap per tredje kvartal 2012

26. oktober 2012

Finn Haugan, konsernsjef  
Kjell Fordal, finansdirektør

# Oppsummering per 3. kvartal 2012

---

- **Godt resultat, overskudd 816 mill kroner og egenkapitalavkastning på 12,1 %**
- **Sterk vekst i innskudd, utlån – og risikoveid balanse**
- **Emisjoner på til sammen 936 mill kroner gjennomført i 2012**
- **Kjernekapitaldekningen 10,6% per 30.9.2012, hvorav ren egenkapital på 9,3%**
- **Utlånsmarginene økt gjennom 2012. Fortsatt potensial på BM**
- **Høy kundeaktivitet gir kostnadsvekst i konsernet**
- **Svært lave tap**

# SpareBank 1 SMN skal gjennom kundetilgang, effektivisering og god kapitalstyring skape verdier

## Effektivisering

- Effektivisering av bankens prosesser
- Strukturrasjonalisering gjennomføres med redusert antall ledernivå og ledere (fra 116 til 50)
- Divisjonene avvikles
- Sterk fokus på verdiskaping og gode kundeopplevelser
- Bankens relative kostnader skal ned

## Kundetilgang

- Fortsatt økte markedsandeler i privatmarkedet
- Selektiv lavere vekst i bedriftsmarkedet
- Prising brukes aktivt
- Fokus på innskudd

## Kapital- rasjonalisering

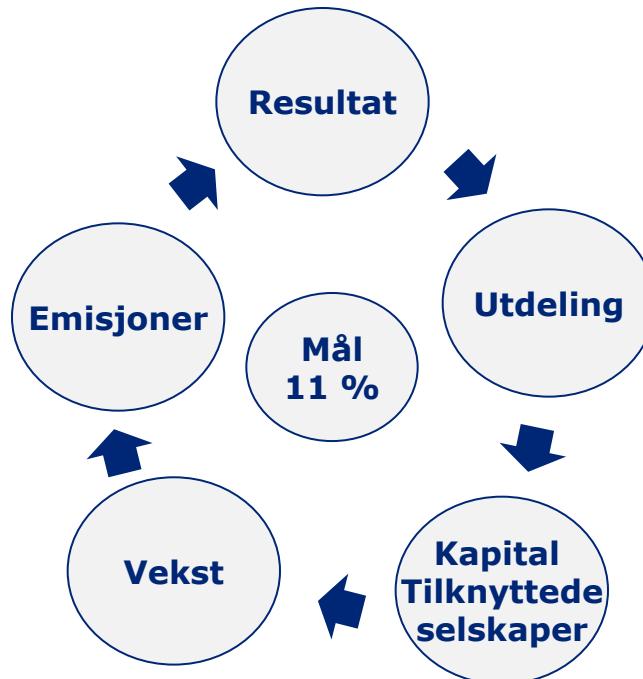
- Utlånsvekst til bedriftsmarkedet begrenses til 5 % i 2013
- Fokus på risikojustert avkastning i alle forretningsområder (EVA)
- Foredling av utlånsporteføljer

# God inntjening og styring av forretningsvolum skal styrke soliditeten

## Kapital en knapp faktor



## Banken må balansere



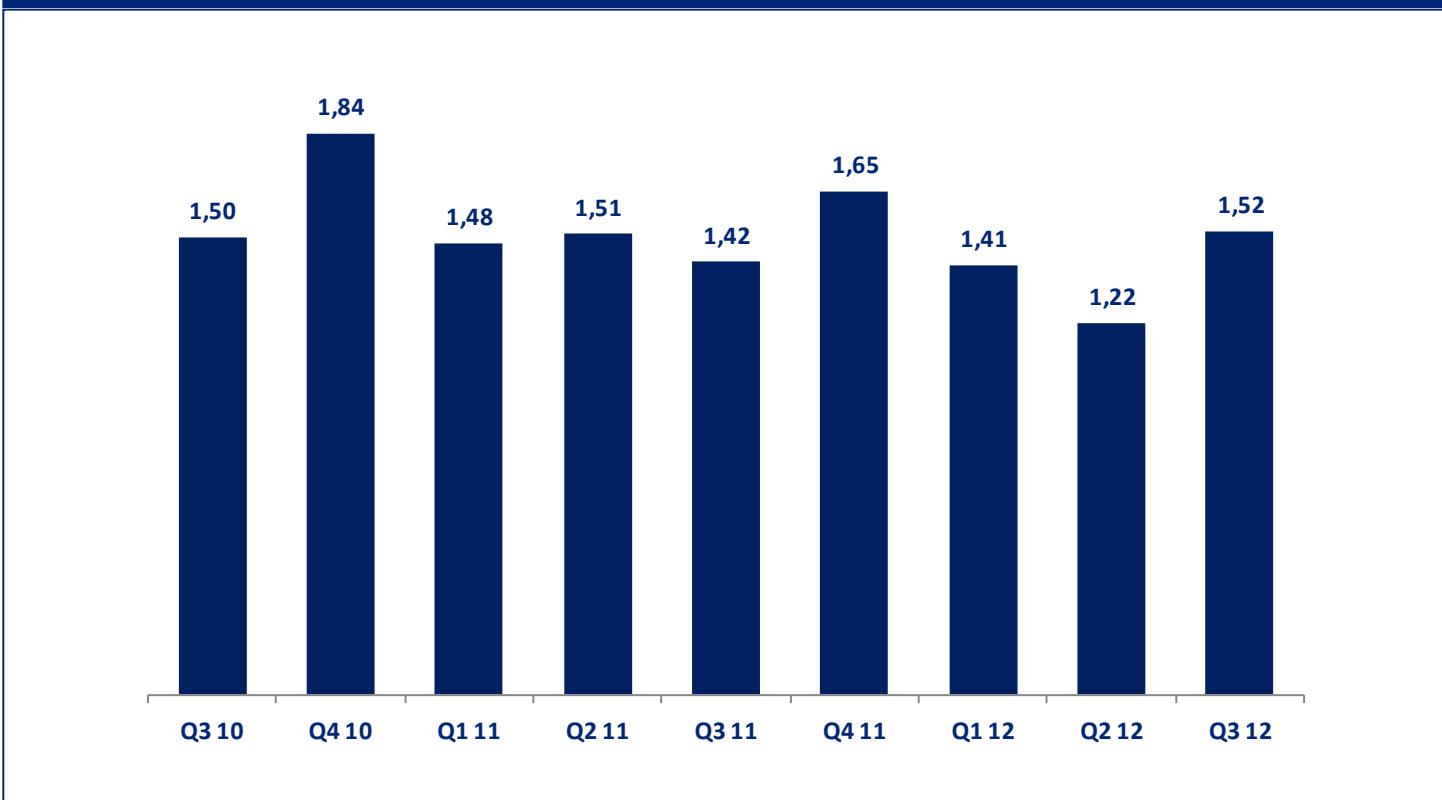
## Handlingsrom

1. Begrense vekst i bedriftsmarkedet
2. Foredle portefølje
3. Riktig risikoprising
4. Utbyttepolitikk
5. Kapitalallokering i konsernet
6. Fokus på risikojustert avkastning

**Driver:** Tøffere krav til ren kjernekapital, utvidet beregningsgrunnlag og økt krav til soliditet

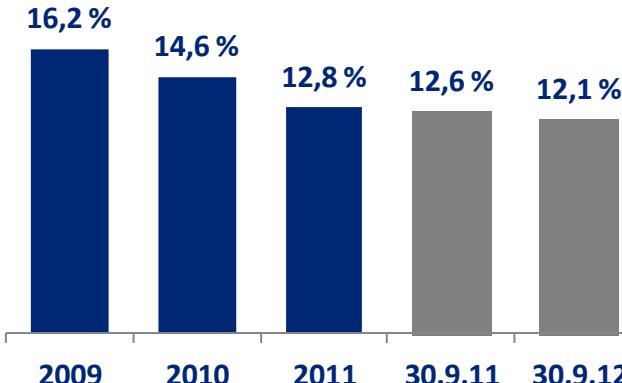
## **Resultat per egenkapitalbevis per kvartal** *(majoritetens andel, korrigert for gjennomførte emisjoner)*

### **Resultat per egenkapitalbevis Q3 2010 til Q3 2012**

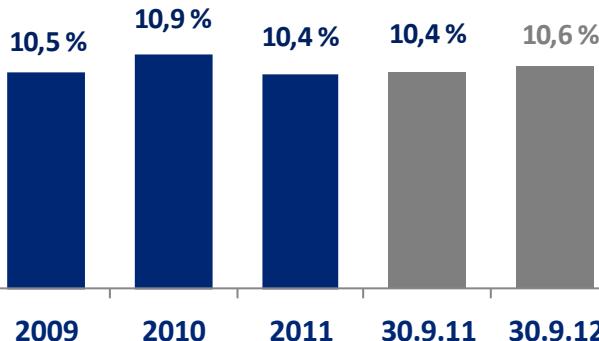


# God lønnsomhet Svært lave tap, god soliditet og forbedret innskuddsdekning

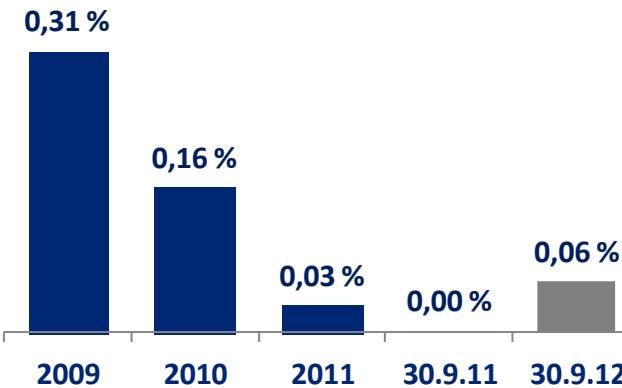
## Egenkapitalavkastning



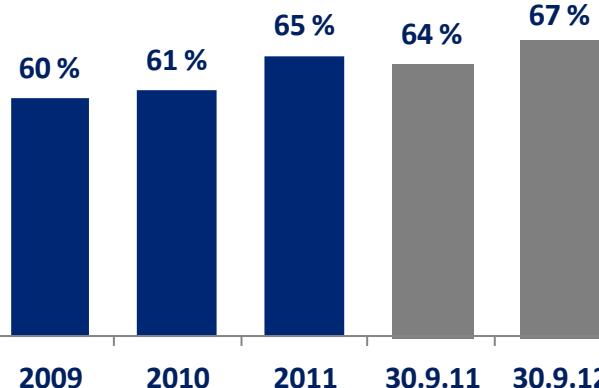
## Kjernekapitaldekning



## Tap på utlån i % av totale utlån

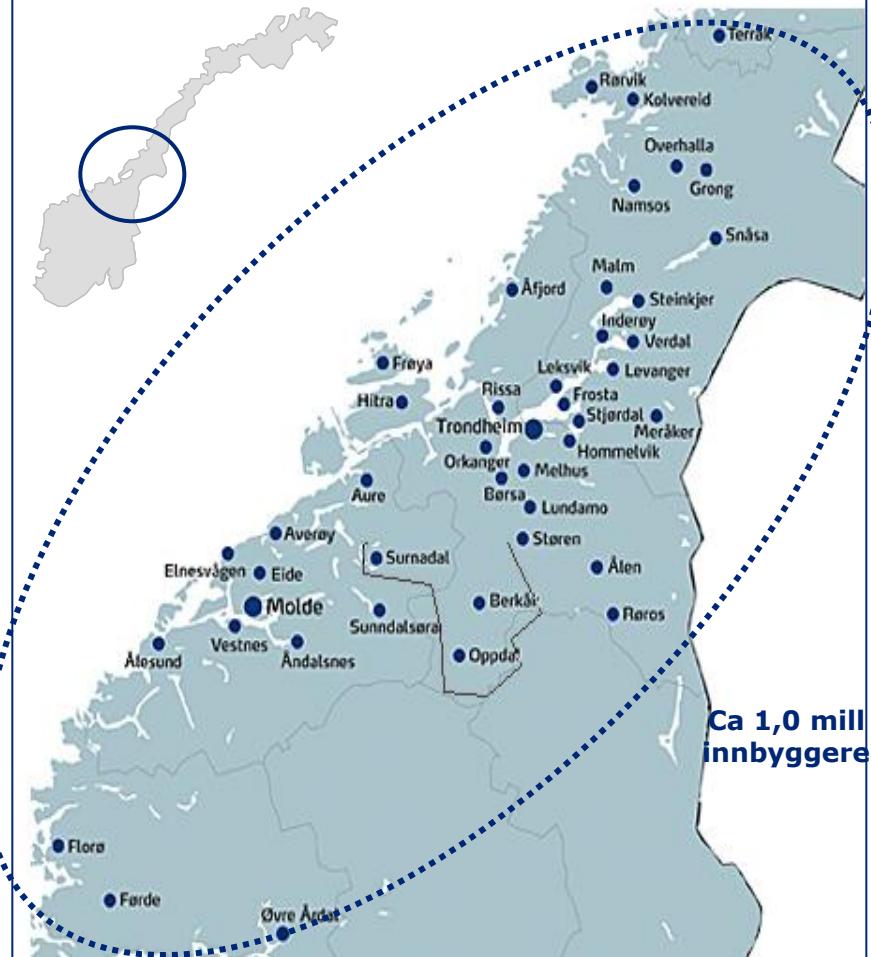


## Innskuddsdekning



# SpareBank 1 SMN, regionens viktigste finansinstitusjon

## Kjernemarked



## Oversikt

- 52 kontor i Nord- og Sør Trøndelag, Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane
- Norges nest største sparebank med 108 milliarder i forvaltningskapital og 180,000 privatkunder
- Stifter av SpareBank 1 Alliansen (19.5%)

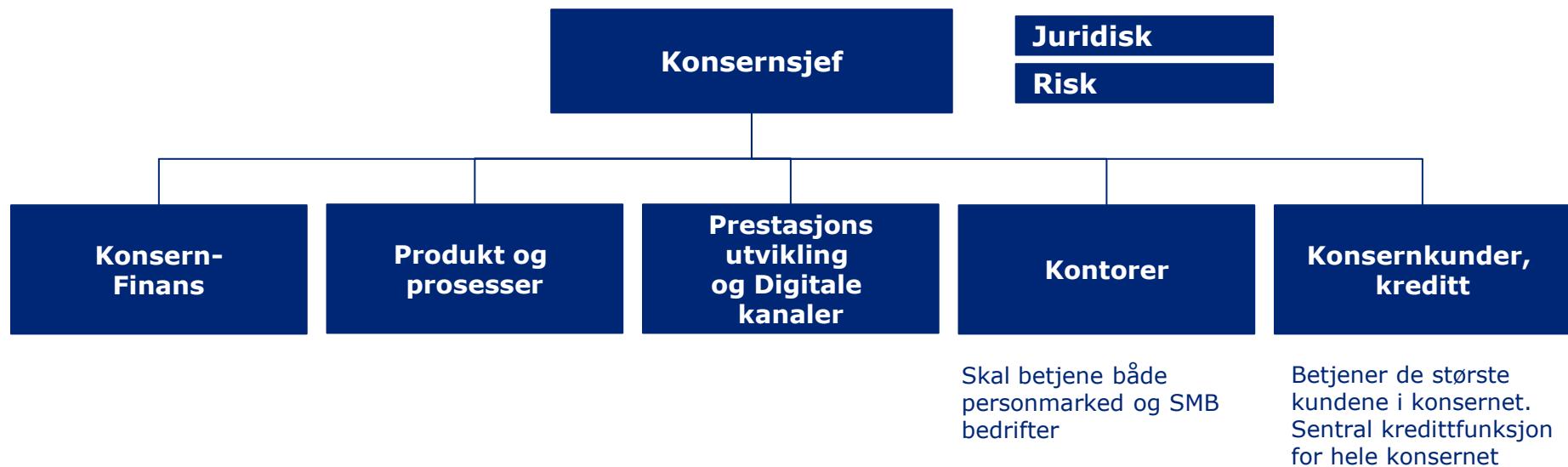
## Historie

- Etablert i 1823
- Børsnotert siden 1994
- I Romsdal fra 2004 etter oppkjøp av Romsdals Fellesbank
- I Ålesund i 2009 gjennom overtagelse av BN Banks virksomhet i Ålesund
- Etablering i Sogn og Fjordane i 2009

# Etter lang tid med fremgang i hele konsernet iverksettes et omfattende forbedringsprogram



# Reorganisering av banken for å støtte opp under endringsprogrammer



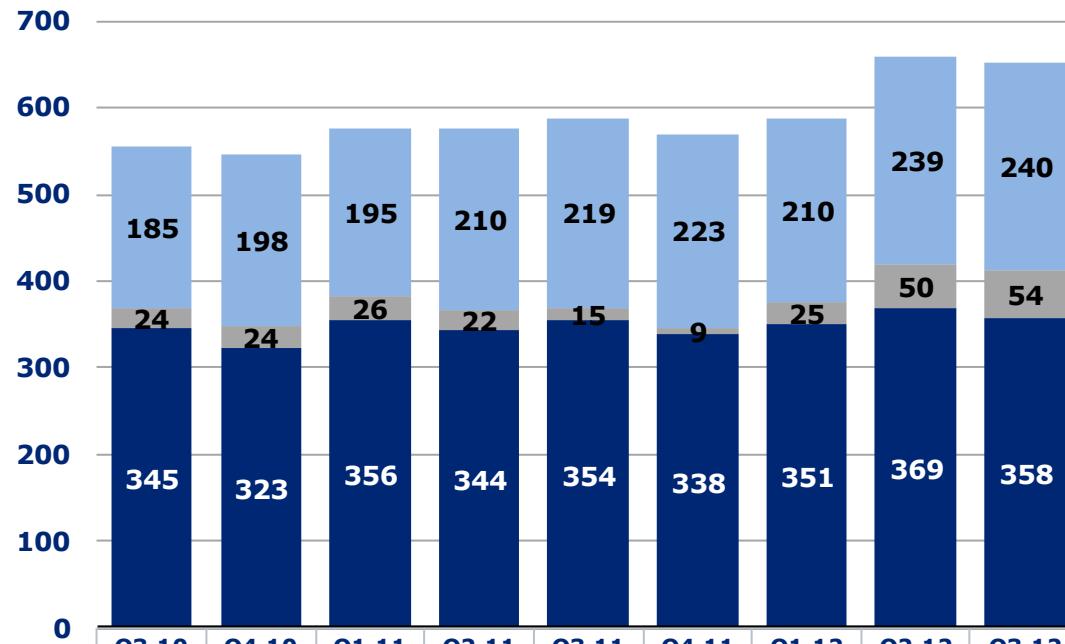
## Reorganisering skal bidra til

- Korte beslutningsveier og større lokalt kundeansvar
- Økt produktivitet og reduserte relative driftskostnader
- bedre oppfølging og kontroll på prestasjon og kredittrisiko
- Betydelige samhandlings gevinstar
- Større entusiasme og engasjement blant konsernets 1200 medarbeidere

# Konsernets driftsinntekter

## Økte driftsinntekter Q3 10 – Q3 12

mill. kr.

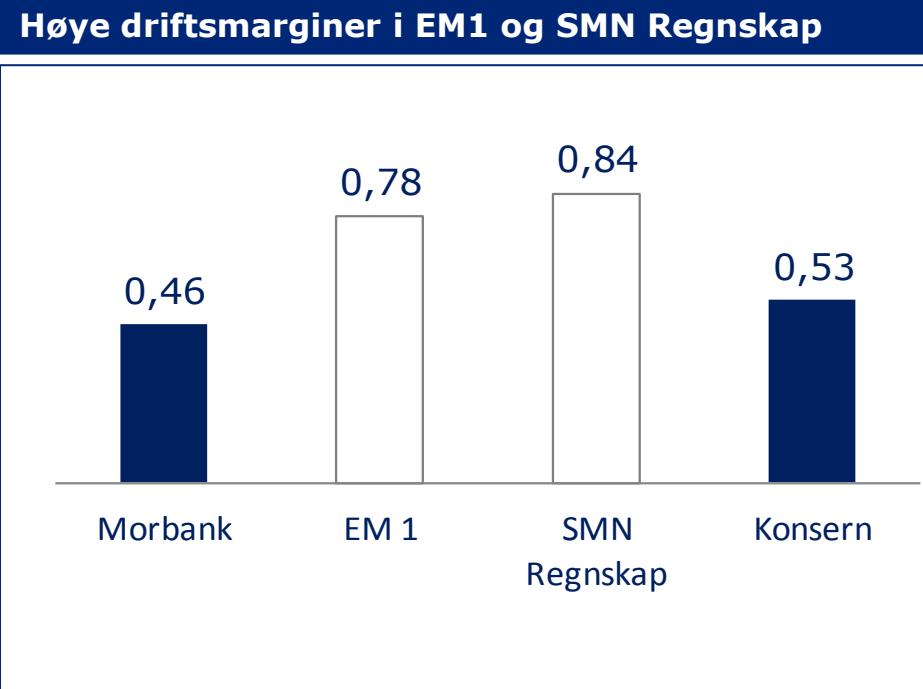


■ Provisjonsinntekter

■ Boligkreditt

■ Rentenetto

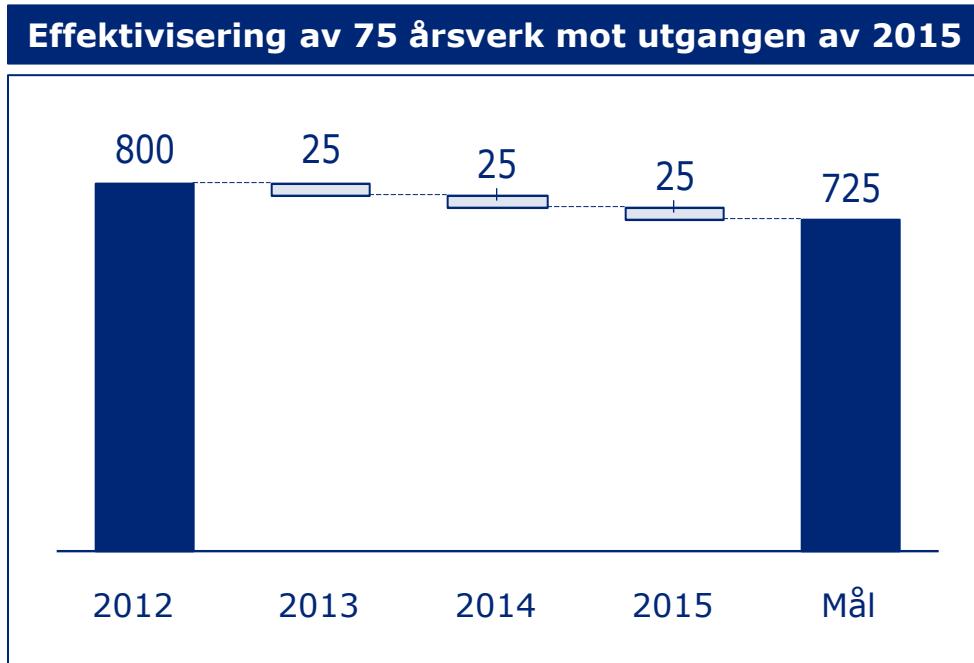
# SpareBank 1 SMN skal fremstå som kostnadseffektiv også som konsern



## Lønnsomme og lite kapitalkrevende døtre:

- ① Både EM1 og SMN Regnskap er selskaper med god lønnsomhet – og er virksomheter som krever lite egenkapital sammenlignet med konsernets øvrige virksomheter
- ② I sine respektive bransjer fremstår de som svært kostnadseffektive
- ③ Men utfordrer kostnads / inntektsforholdet i konsernet

# SpareBank 1 SMN har som mål å effektivisere drift og redusere relative kostnader gjennom metodisk arbeid med årsverk og ressursallokering

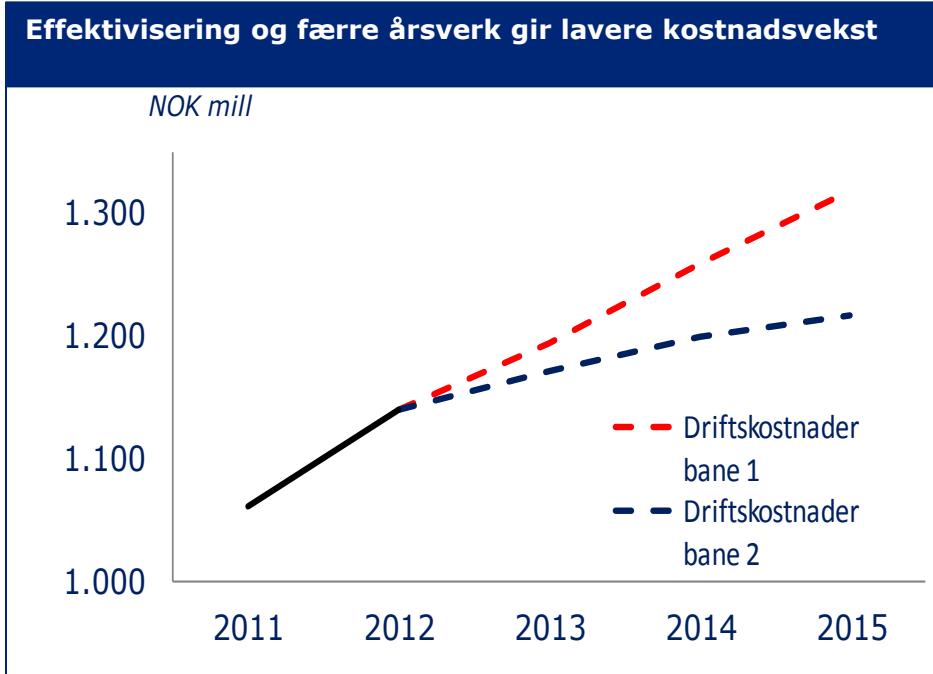


## Systematisk og metodisk tilnærming over tre år:

- ① Naturlig avgang
- ② Vurdering av stilling og funksjon ved turnover
- ③ Allokering av ressurser fra støttefunksjoner til kunderettet arbeid

SpareBank 1 SMN skal i perioden frem mot 2015 effektivisere drift og arbeidsoppgaver slik at banken evner å øke volum og håndtere et større antall kunder med et relativt lavere antall årsverk, og gjennom dette øke effektivitet og redusere relative kostnader

# Effektiviseringsprogrammet skal redusere kostnadsveksten i morbanken til 3 prosent per år



## Mer fornøyde kunder, reduserte kostnader

- En effektiv bank for sine kunder
- En effektivisering som vil gi betydelige besparelser
- Kostnadsbesparelse i 2015 skal være 100 mill

# Styrets vurdering av utsiktene fremover

## Utsikter fremover per 30.9.2012

- SpareBank 1 SMN har i 2012 styrket sin markedsposisjon og har oppnådd en god resultatutvikling. Konsernet har en robust finansiering. Dette er i tråd med styrets ambisjoner
- Styret vil fremover ha stor oppmerksomhet på riktig prising av risiko på bankens bedriftsmarkedsporfølje samt implementering av ny organisasjonsmodell og realisering av de annonseerte kostnadsambisjoner
- Fortsatt uro i internasjonale finansmarkeder øker usikkerheten i nasjonal og regional økonomi. Næringslivet i bankens markedsområde har totalt sett fortsatt vekst og god lønnsomhet, selv om deler av eksportrettet virksomhet erfarer redusert etterspørsel. Arbeidsledigheten er lav, og det er få signaler i den regionale makroøkonomi isolert sett som tilsier endret risikobilde for resten av 2012
- SpareBank 1 SMN har en konservativ likviditetsstrategi og kan opprettholde ordinær drift i 18 måneder uten ytterligere tilgang på ekstern finansiering. SpareBank 1 SMN har meget liten internasjonal eksponering i sin ordinære forretning og begrenset direkte eksponering mot verdipapirmarkedene
- Styret er tilfreds med konsernets resultat per 3. kvartal 2012, og vektlegger særlig den gode underliggende drift og høye kvalitet i risikostyringen. Styret forventer et godt resultat også for 2012.

## Finansiell informasjon

Kjell Fordal, finansdirektør

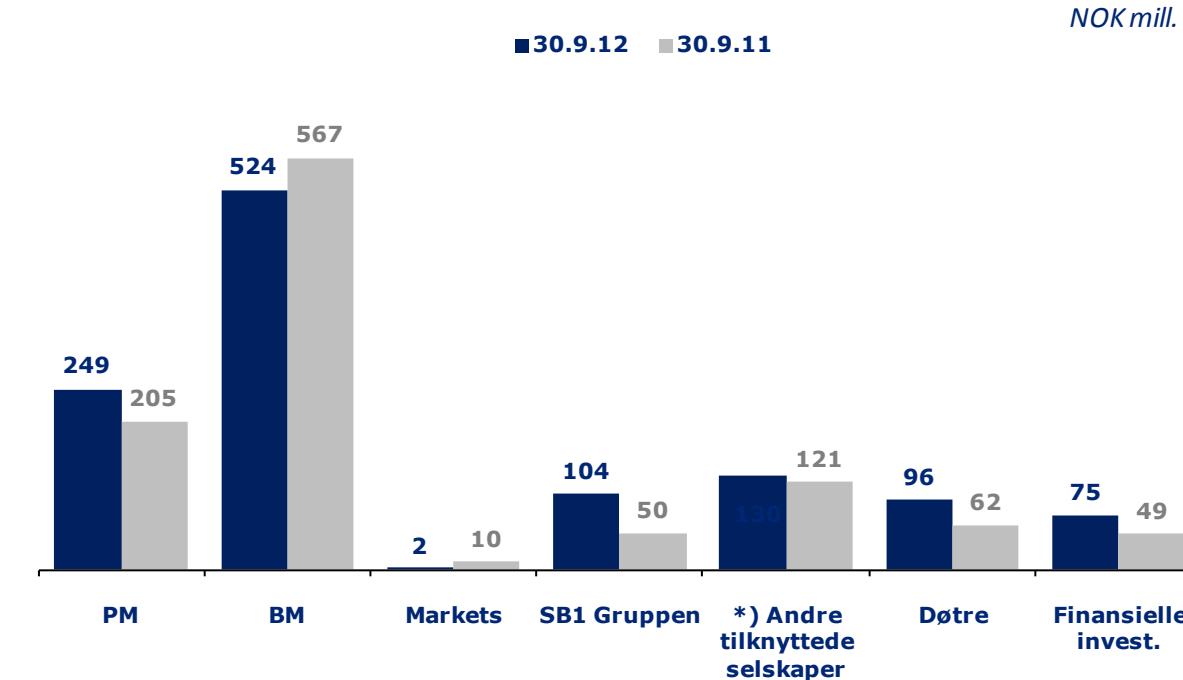
## Positiv resultatutvikling og god underliggende drift

- Resultat før skatt 1.042 mill. kroner (946 mill.)
- Resultat etter skatt 816 mill. kroner (745 mill.)
- Egenkapitalavkastning 12,1 % (12,6 %)
- Driftsinntektene økt til 1.897 mill. kroner (1.741 mill)
- Samlet resultat i tilknyttede selskap 234 mill. kroner (171 mill.), avkastning finansielle eiendeler 170 mill. kroner (83 mill.)
- Tap på utlån 42 mill. kroner (1 mill.) , 0,06 % av totale utlån (0 %). Svært lavt mislighold
- Kjernekapitaldekning på 10,6 % (10,4 %).
- Resultat per egenkapitalbevis 3,99 kroner (4,41 kroner)

# SpareBank 1 SMN

## diversifisert og robust inntjeningsplattform

### Resultat per forretningsområde 30.9.11 og 30.9.12



\*) Andre tilknyttede selskaper er BN Bank, Bank 1 Oslo Akershus, Polaris Media, SpareBank 1 Boligkreditt, SpareBank 1 Næringskreditt

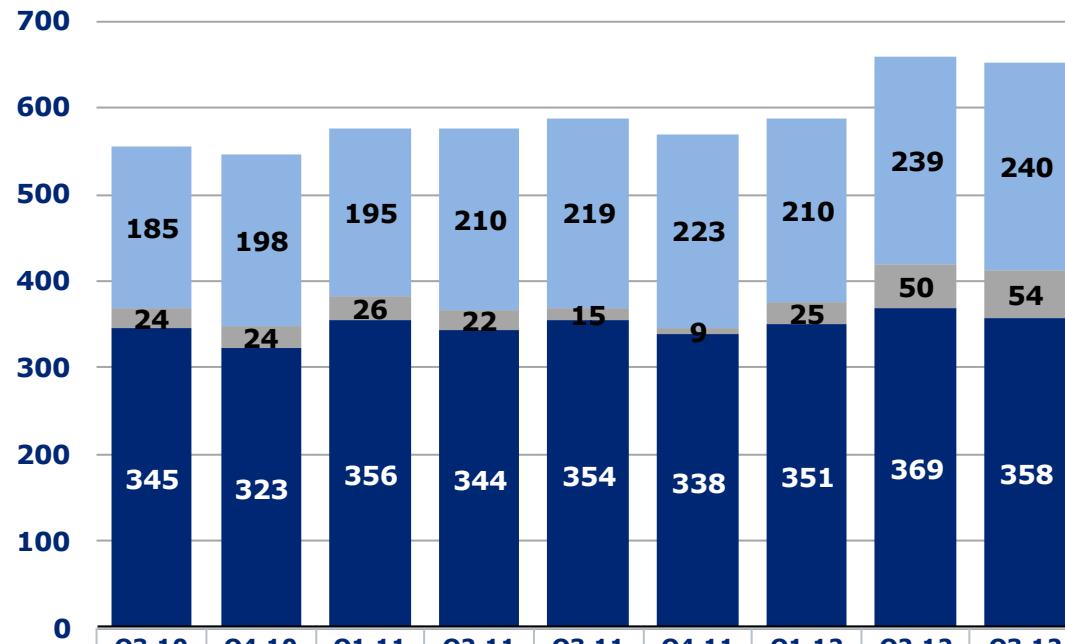
# Positiv resultatutvikling

Resultat							
NOK mill	30.9.12	30.9.11	Q3 12	Q2 12	Q1 12	Q4 11	Q3 11
Rentenetto	1.079	1.053	358	369	351	338	354
Provisjonsinntekter	818	687	294	288	235	232	234
<b>Sum driftsinntekter</b>	<b>1.897</b>	<b>1.741</b>	<b>653</b>	<b>658</b>	<b>586</b>	<b>570</b>	<b>588</b>
Driftskostnader	1.217	1.070	421	398	398	412	361
<b>Resultat bankdrift før tap</b>	<b>680</b>	<b>671</b>	<b>231</b>	<b>260</b>	<b>189</b>	<b>158</b>	<b>226</b>
Tap på utlån	42	1	16	17	8	26	8
<b>Resultat bankdrift etter tap</b>	<b>639</b>	<b>670</b>	<b>215</b>	<b>243</b>	<b>180</b>	<b>132</b>	<b>218</b>
Tilknyttede selskaper	244	171	85	59	100	121	49
Avkastning finansielle inv.	160	105	83	17	60	81	39
<b>Resultat før skatt</b>	<b>1.042</b>	<b>946</b>	<b>383</b>	<b>319</b>	<b>340</b>	<b>333</b>	<b>306</b>
Skatt	225	201	77	81	68	54	66
<b>Overskudd</b>	<b>816</b>	<b>745</b>	<b>306</b>	<b>238</b>	<b>272</b>	<b>279</b>	<b>240</b>
<b>Egenkapitalavkastning</b>	<b>12,1 %</b>	<b>12,6 %</b>	<b>12,8 %</b>	<b>10,7 %</b>	<b>13,0 %</b>	<b>13,6 %</b>	<b>12,0 %</b>

# Konsernets driftsinntekter

## Økte driftsinntekter Q3 10 – Q3 12

mill. kr.



■ Provisjonsinntekter

■ Boligkreditt

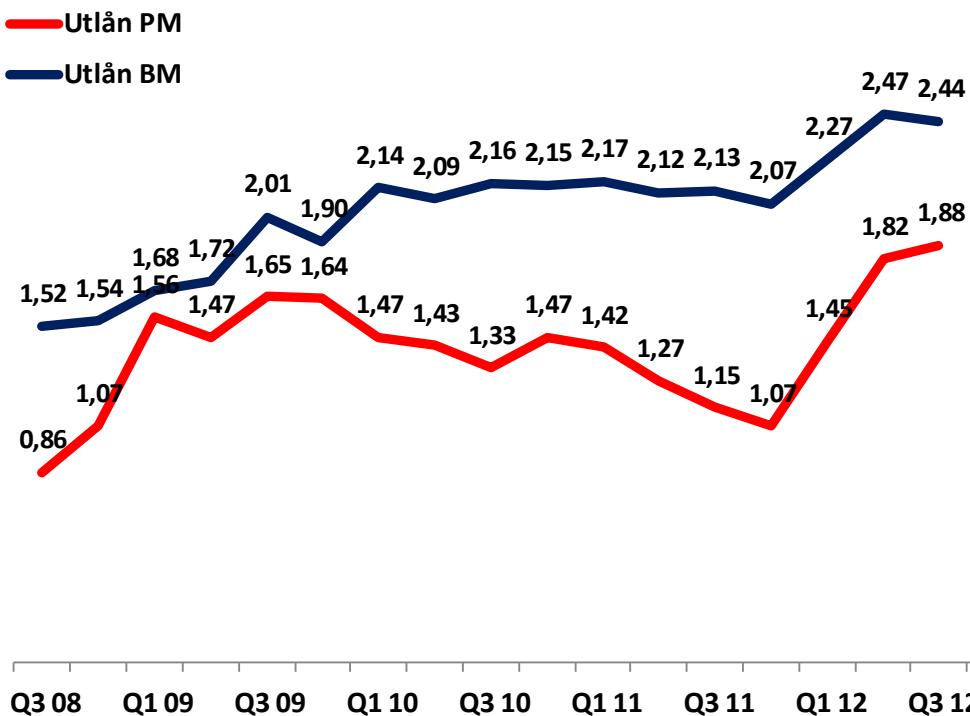
■ Rentenetto

# Utlånsmarginer

## Økt utlånsmargin gjennom 2012

### Marginer utlån PM og BM fra Q3 2008 per kv.

Prosent



### Kommentar

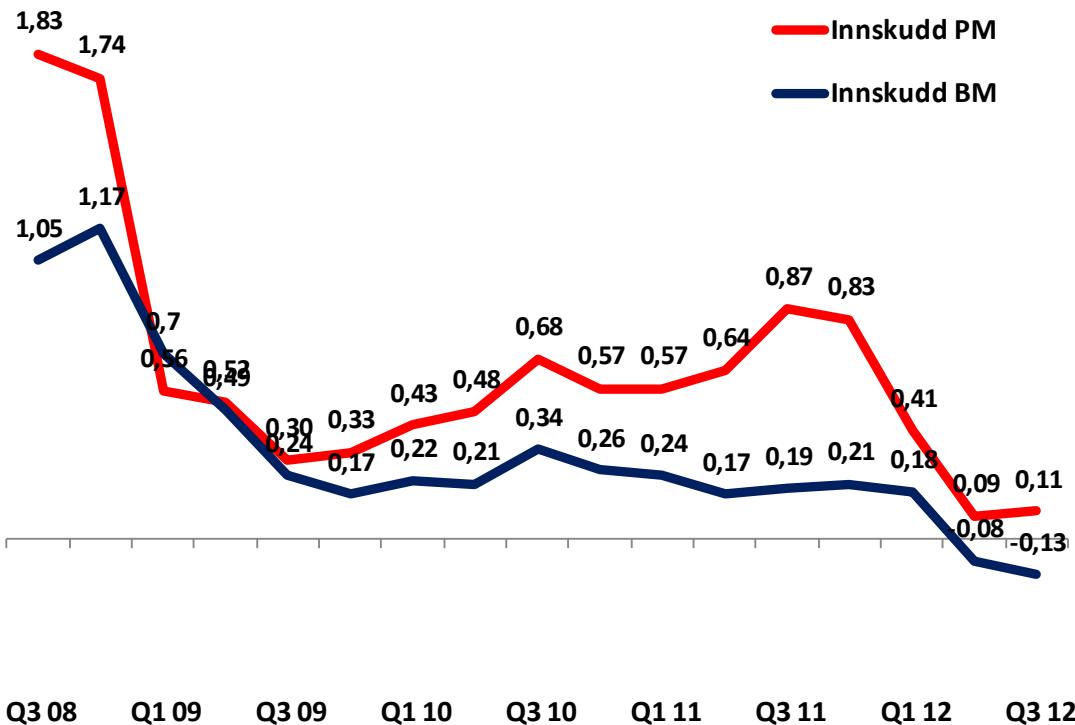
- Fortsatt lavt rentenivå, og betydelig fall i nibor i 2012
- Økte kundemarginer tross sterk konkurranse
- Renteøkning BM med virkning fra 15.10 – estimert effekt på hele porteføljen er 10-12 punkter
- Ytterligere potensial før økning på BM

Definisjon: Snitt kunderente minus 3 mnd glidende gjennomsnitt av 3 mnd NIBOR

# Innskuddsmarginer

## Marginer innskudd PM og BM fra Q3 2008 per kv.

Prosent



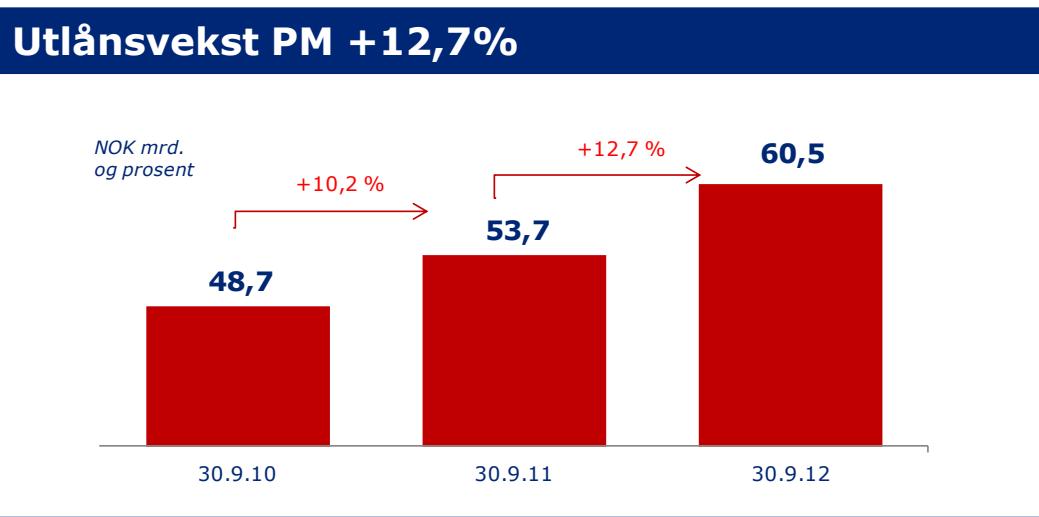
## Kommentar

- Målt mot nibor faller marginene gjennom 2012
- Innskudd er gunstig og viktig finansiering for banken

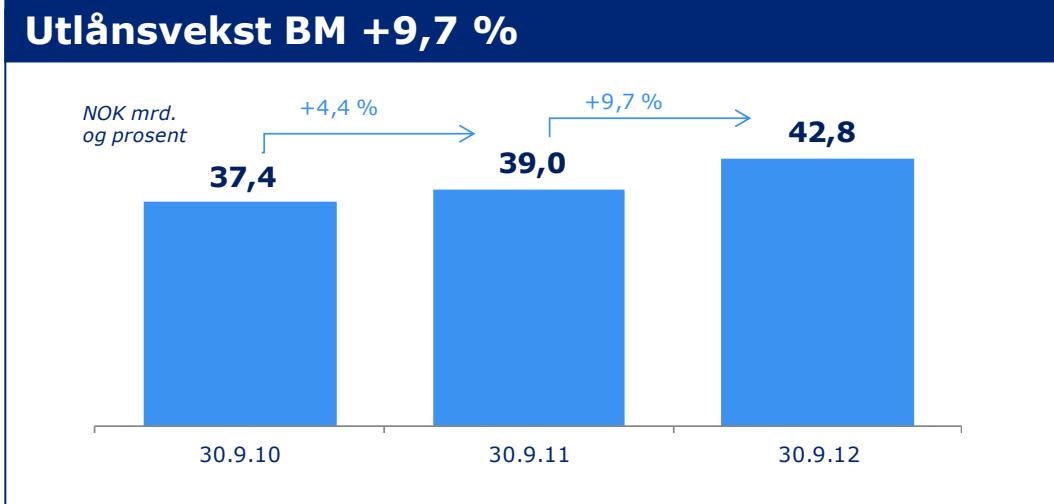
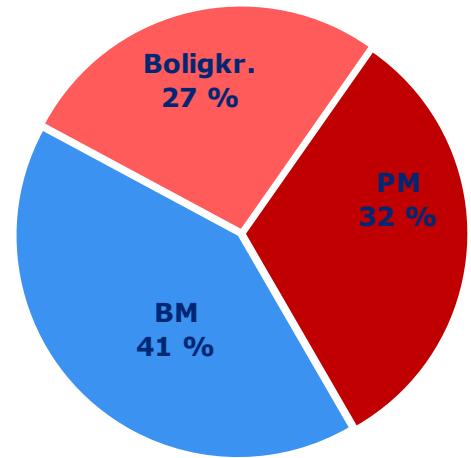
Definisjon: Snitt kunderente minus 3 mnd glidende gjennomsnitt av 3 mnd NIBOR

# Utlånsvekst 11,4 % per Q3 2012.

## Sterk boliglånsvekst

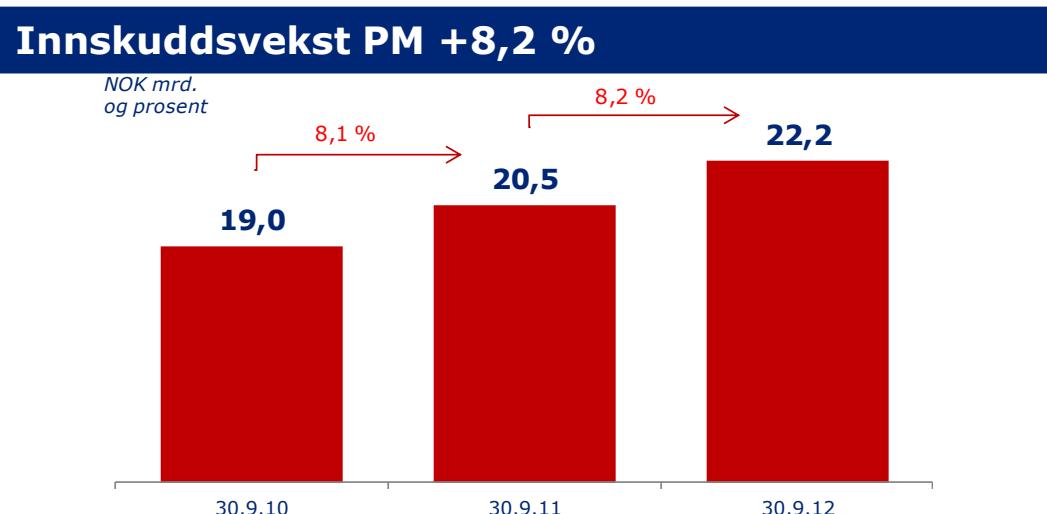


### Utlånsfordeling

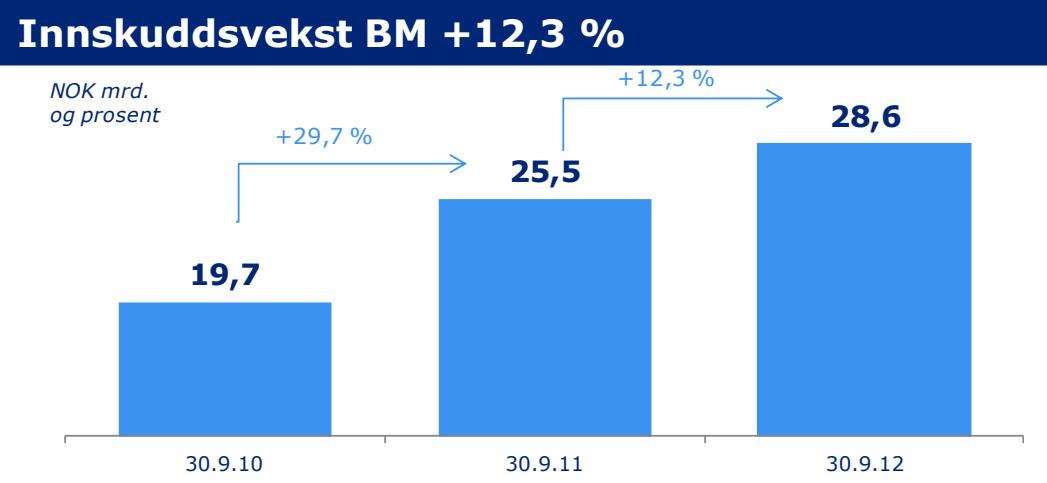
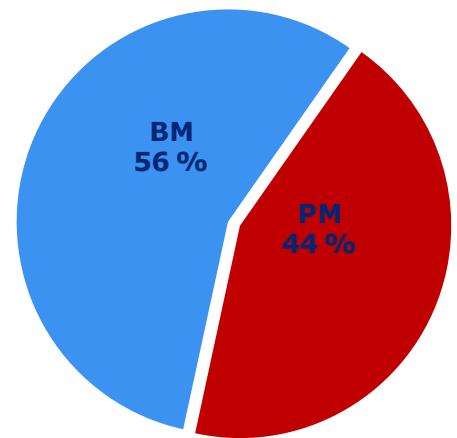


# Innskuddsvekst 10,5 % per Q3 2012

## God vekst i innskudd både i PM og BM



Innskuddsfordeling



## Endring rentenetto 30.9.2011 –30.9.2012

Endring i rentenetto	
Netto renteinntekter 30.9.11	1.053
Netto renteinntekter 30.9.12	1.079
<b>Endring</b>	<b>25</b>
<b>Fremkommer slik:</b>	
Utlånsgebyrer	-23
Utlånsvolum	48
Innskuddsvolum	16
Utlånsmargin	164
Innskuddsmargin	-132
Forrentning egenkapital	27
Kostnader finansiering og likviditetsbeh.	-85
SpareBank 1 SMN Finans	10
<b>Endring</b>	<b>25</b>

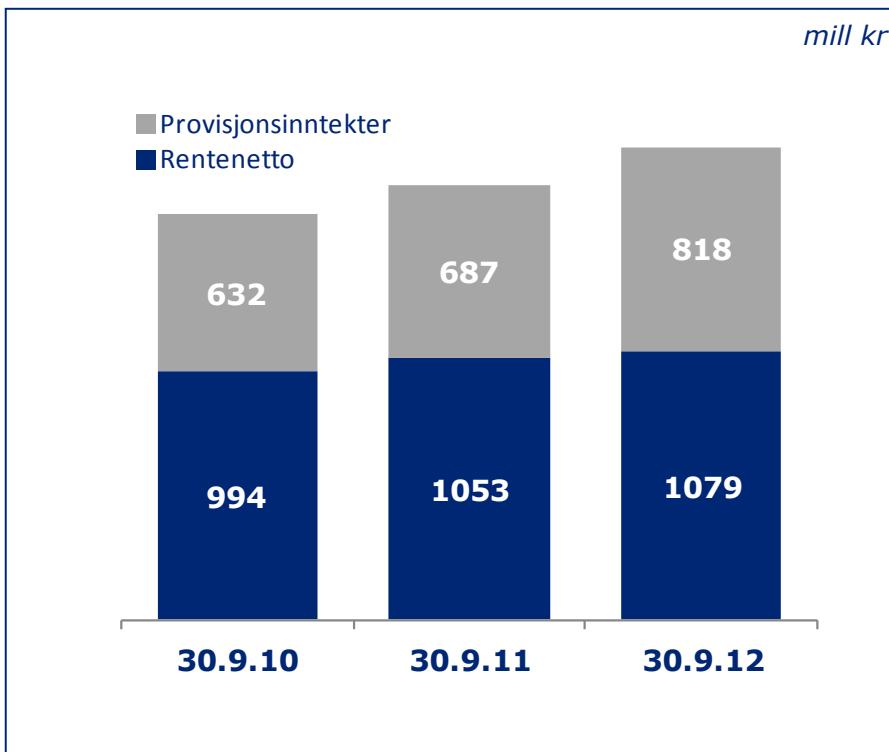
### Kommentar

- Forbedrede utlånsmarginer i 2012 styrker rentenettoen
- Økt volum på utlån og innskudd
- Kostnader på ekstern finansiering og likviditetsbeholdningen har økt

# Netto renteinntekter, provisjonsinntekter og andre inntekter

Diversifiserte og økende inntekter i konsernet

## Netto renteinntekter og andre inntekter



## Andre inntekter per Q3 11 og Q3 12

	mill kr	30.9.12	30.9.11
Betalingstjenester	148	150	
Sparing	33	41	
Forsikring	86	77	
Boligkreditt og Næringskreditt	129	63	
Garantiprovisjoner	22	21	
Eiendomsmegling	255	226	
Regnskapstjenester	78	54	
Forvaltning	8	9	
Husleieinntekter	27	22	
Øvrige provisjoner	31	23	
<b>Sum provisjonsinntekter</b>	<b>818</b>	<b>687</b>	

- Robust inntektsplattform i konsernet
- Inntektene kommer fra en bred og diversifisert produktportefølje både i morbank, datterselskaper og SpareBank 1 gruppen
- Lavt rentenivå har resultert i økte marginer på utlån overført Bolig- og Næringskreditt

# Avkastning finansielle investeringer

## Inklusive resultatandeler i tilknyttede selskap

### Tilfredsstillende avkastning

NOK mill.

	30.9.12	30.9.11	Q3 12	Q2 12	Q1 12	Q4 11	Q3 11
Tilknyttede selskap	234	171	85	50	99	119	49
Kursgevinst og utbytte aksjer	19	66	27	-10	3	35	27
Kursgevinst obligasjoner	56	-17	18	4	34	7	-19
Kursgevinster SMN Markets	95	56	36	36	23	40	31
<b>Netto avk. finansielle investeringer</b>	<b>404</b>	<b>276</b>	<b>165</b>	<b>79</b>	<b>160</b>	<b>201</b>	<b>88</b>

# Datterselskap og tilknyttede selskap

## Resultatoversikt

### Resultat før skatt i datterselskap og andeler tilknyttede selskap

	<b>30.9.12</b>	<b>30.9.11</b>	<b>30.9.10</b>
<b>Datterselskap, resultat før skatt</b>			
EiendomsMegler 1 Midt-Norge (eierandel 87 %)	57,4 *)	55,1	30,0
SpareBank 1 SMN Regnskap	12,6	5,4	10,1
SpareBank 1 SMN Finans	42,7	22,5	20,7
Allegro Finans (eierandel 90 %)	-2,6 *)	-3,3	-0,8
SpareBank 1 SMN Invest	11,9	50,0	-24,3
Eiendomsselskaper m.v	-13,3	-18,0	-2,4
<b>Tilknyttede selskap, resultatandeler etter skatt</b>			
SpareBank 1 Gruppen (eierandel 19,5 %)	104,3	49,6	50,9
SpareBank 1 Boligkreditt (eierandel 17,84 %)	36,5	14,6	9,5
SpareBank 1 Næringskreditt (eierandel 37 %)	7,9	6,2	2,0
BN Bank (eierandel 33 %)	41,4	73,0	19,4
Bank 1 Oslo Akershus (eierandel 19,5 %)	33,5	14,4	24,3
Polaris Media (eierandel 23,5 %)	18,3	20,6	
Overtatte selskaper (MAVI)	-8,1	-8,0	

# Økte kostnader som følge av økt innsats mot markedet

## Endring driftskostnader 30.9.11 – 30.9.12

NOK mill	
Kostnader 30.9.12	1.217
Kostnader 30.9.11	1.070
<b>Endring</b>	<b>147</b>
<b>Fremkommer slik:</b>	
Årsverksøkning og lønnsvekst	72
Ansatteemisjon	4
Låneformidlere	6
IT	14
Avskrivninger	11
Utviklingskostnader SB1	10
<b>Andre driftskostnader</b>	<b>30</b>
<b>Endring driftskostnader</b>	<b>147</b>

### Forventet kostnadsvekst

- Høyt aktivitetsnivå i privat- og bedriftsmarkedet og i EiendomsMegler 1
- Oppkjøp av regnskapskontor har gitt "nye" kostnader
- Program for effektivisering av kunde- og internprosesser iverksatt
  - Økt produktivitet og reduserte relative kostnader
  - Antall årsverk ned med 75 på 3 år
  - Lean som verktøy
  - Reorganisering av banken støtter opp under dette

# Soliditet

Negativ migrering på noen engasjementer har økt kapitalkravet og forventet regulatoriske tap som svekker kjernekapitalen

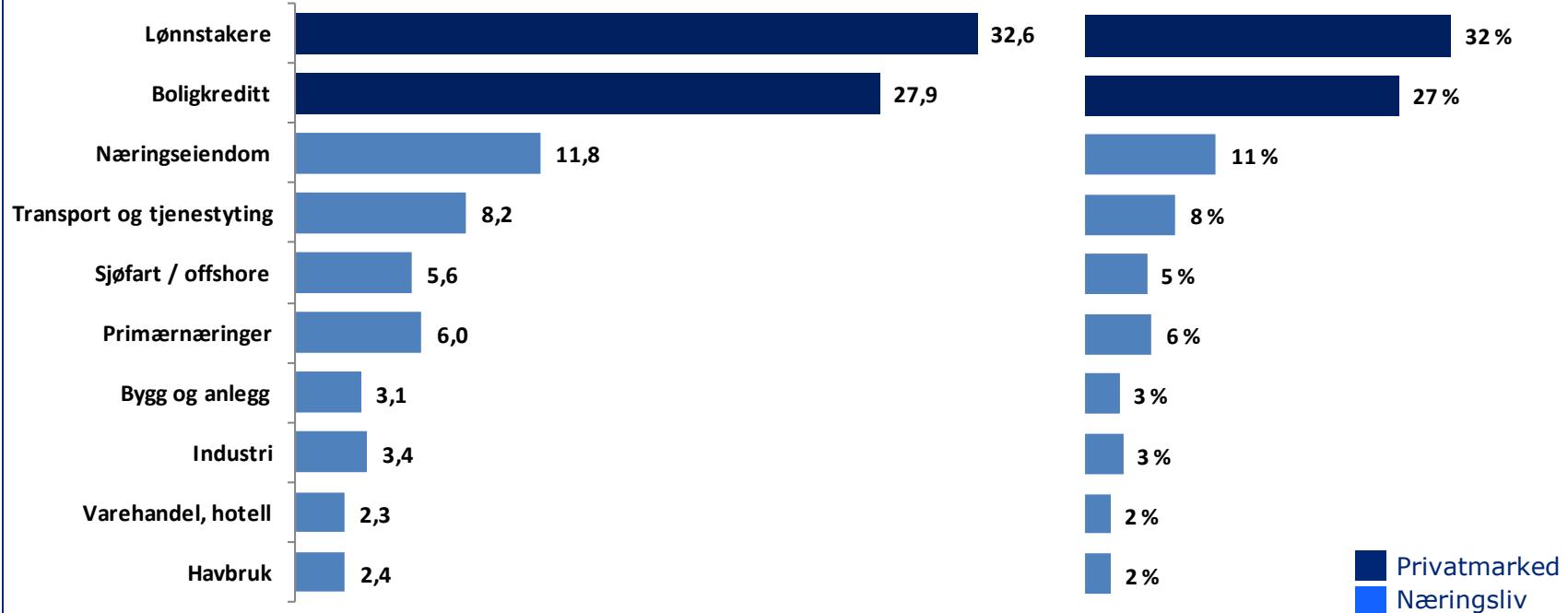
## Kapitaldekning

NOK mill.

	<b>30.9.12</b>	<b>30.9.11</b>
Kjernekapital eks fondsobligasjon	7.717	6.345
Fondsobligasjon	1.108	1.159
<b>Kjernekapital</b>	<b>8.826</b>	<b>7.503</b>
Tilleggskapital	1.066	1.171
<b>Sum ansvarlig kapital</b>	<b>9.891</b>	<b>8.674</b>
Kapitalkrav kreditrisiko IRB	3.937	3.201
Gjeldsrisiko	209	172
Egenkapitalrisiko	15	13
Operasjonell risiko	420	400
Engasjementer beregnet etter standardmetoden	2.178	2.068
Fradrag	-121	-107
Overgangsordning Basel II	0	0
<b>Minimumskrav ansvarlig kapital</b>	<b>6.638</b>	<b>5.748</b>
<b>Kjernekapitaldekning</b>	<b>10,6 %</b>	<b>10,4 %</b>
<b>Kjernekapitaldekning eks fondsobligasjon</b>	<b>9,3 %</b>	<b>8,8 %</b>
<b>Kapitaldekning</b>	<b>11,9 %</b>	<b>12,1 %</b>

## Høy andel boliglån og veldiversifisert SMB portefølje

I mrd. kroner og i % av total

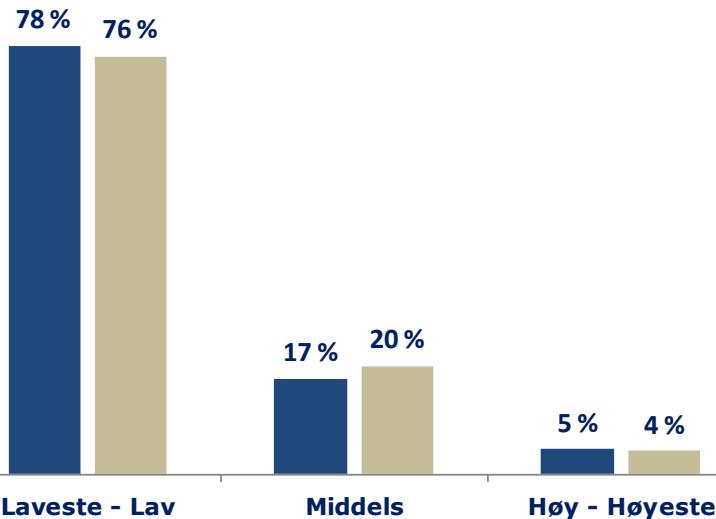


- Store andeler i massemarked og primærnæringer er risikodempende
- Konsernet har en veldiverdifisert næringslivsportefølje
- Ingen særlige bekymringer knyttet til bankens portefølje i næringseiendom; det er lave renter og høy utleieandel

# Stabilt lav risiko i låneporteføljen

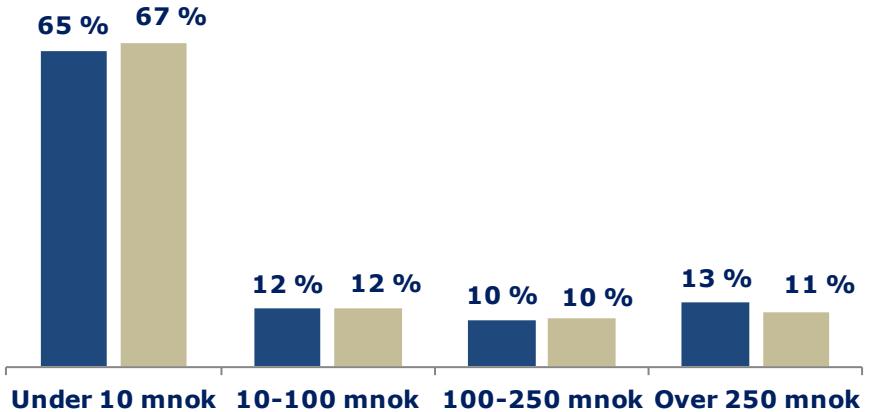
SpareBank 1 SMN's lån fordelt på risikoklasse og andel EAD

■ Andel av utlånseksponeering (EAD) Q3 2012  
■ Andel av utlånseksponeering (EAD) Q3 2011



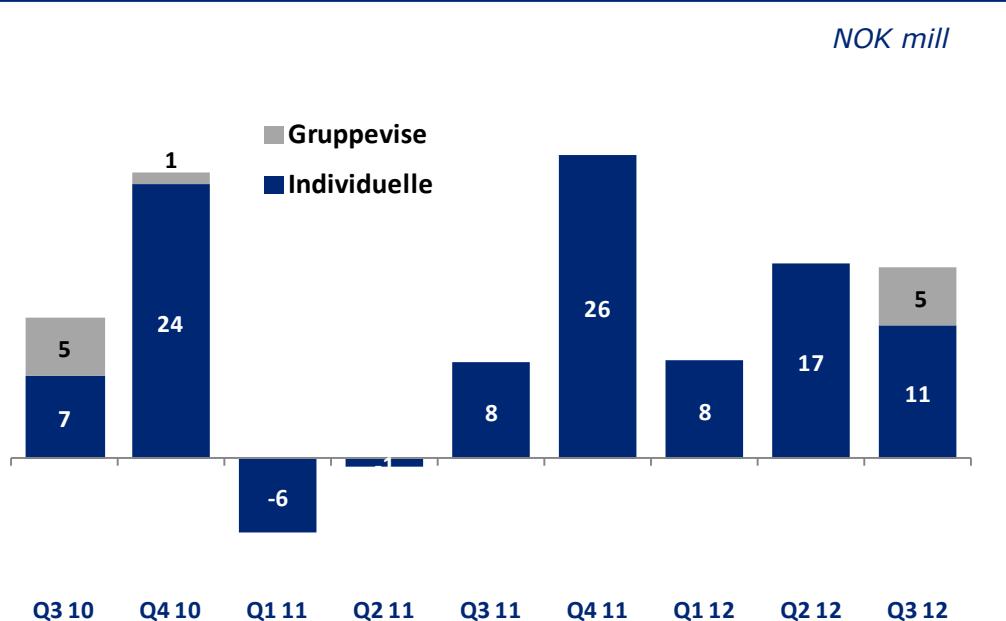
SpareBank 1 SMN's lån fordelt på engasjementsstørrelse og andel EAD (Exposure At Default)

■ Andel av utlånseksponeering (EAD) Q3 2012  
■ Andel av utlånseksponeering (EAD) Q3 2011

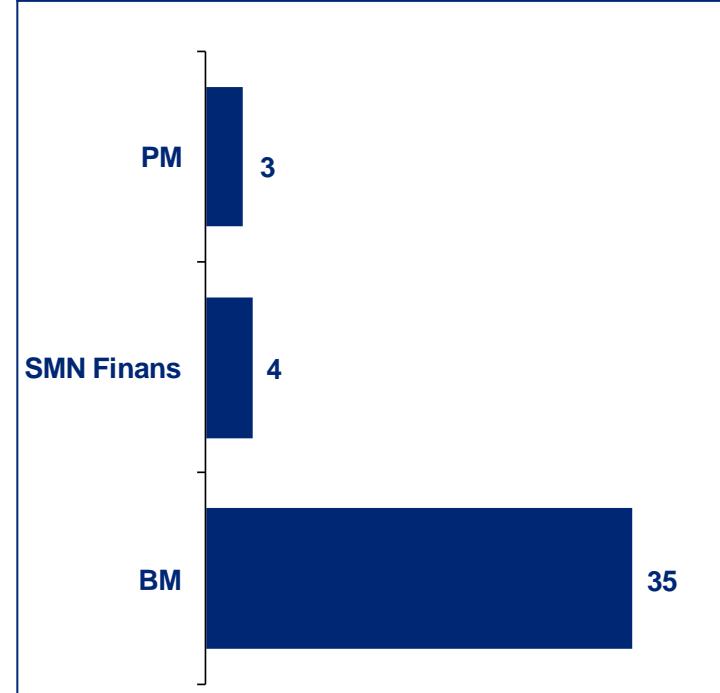


## Lave utlånstap

Tapsutvikling per kvartal Q3 10 – Q3 12



Tapsfordeling 30.9.12

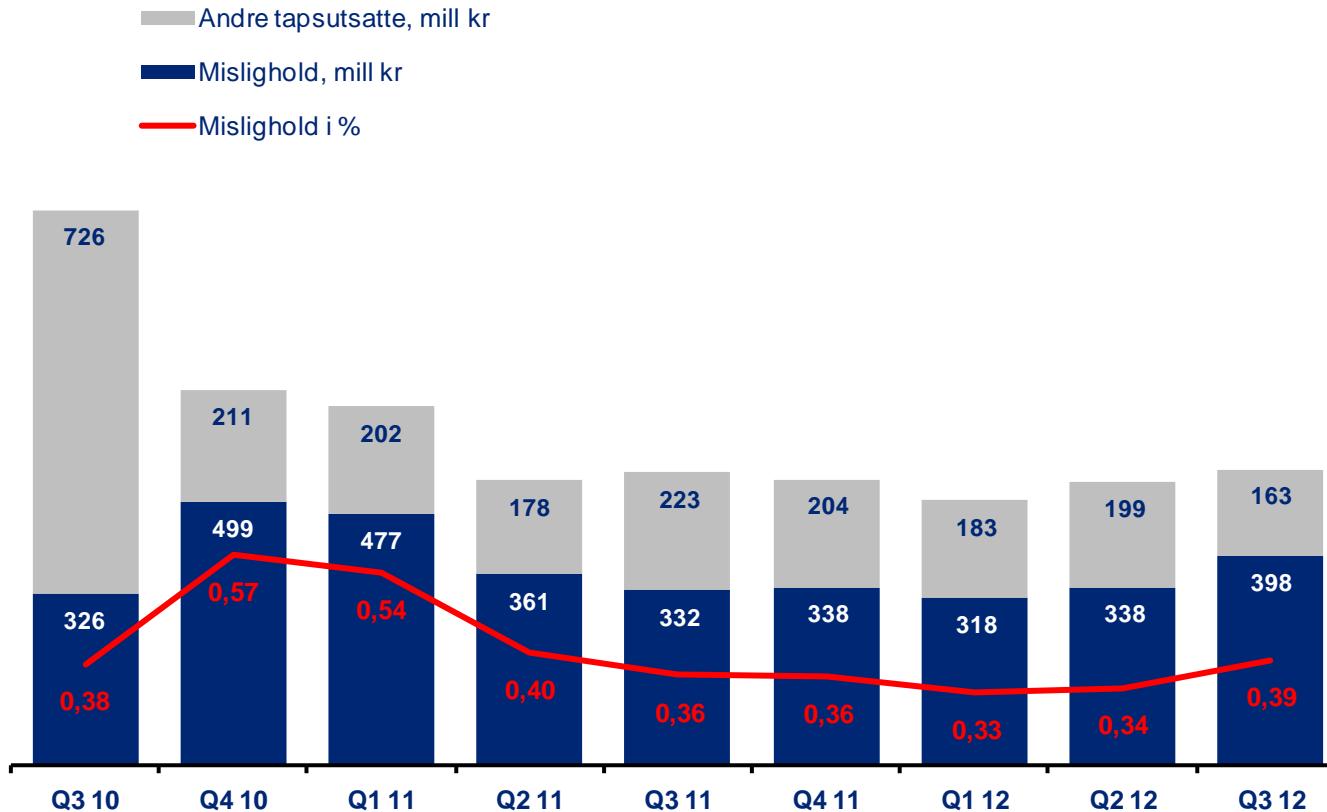


- Tap på utlån utgjør 0,06 % (0 %) av brutto utlån per 30.9.2012

# Misligholdte og andre tapsutsatte engasjementer

## Lavt nivå på mislighold og problemlån

Q3 10 til Q3 12



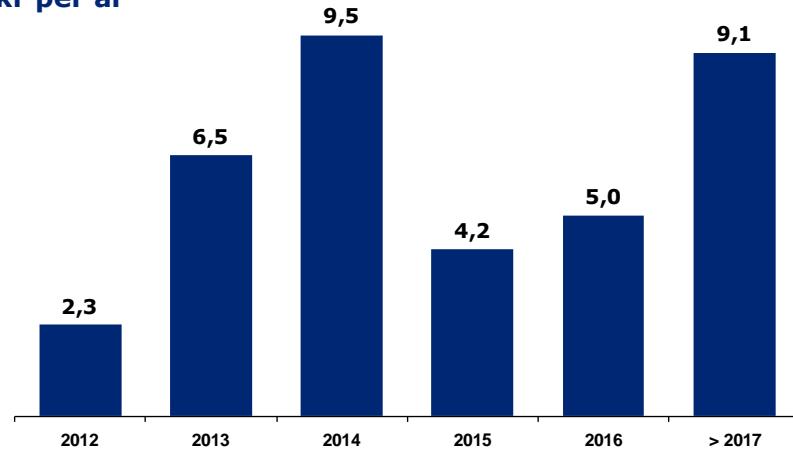
# Balanse

	<b>30.9.12</b>	<b>30.9.11</b>	<b>30.6.10</b>
Likvider	21.214	16.974	19.688
Brutto utlån *)	75.357	71.570	67.069
- individuelle nedskrivninger	-148	-159	-283
- gruppevisne nedskrivninger	<u>-295</u>	-290	-289
Netto utlån	74.914	71.121	66.497
Aksjer	746	588	560
Investering i tilknyttede selskaper	4.799	4.258	3.453
Goodwill	481	471	460
Øvrige aktiva	8.487	6.594	4.614
<b>Eiendeler</b>	<b>110.640</b>	<b>100.007</b>	<b>95.271</b>
Pengemarkedsfinansiering	36.467	32.233	38.361
Innskudd fra kunder	50.836	46.023	38.643
Innlån statsforvaltning vedr.bytteord.	2.553	4.318	4.318
Øvrig gjeld	8.399	6.646	3.722
Ansvarlig lånekapital	2.620	2.663	2.766
Egenkapital	9.765	8.125	7.461
<b>Gjeld og egenkapital</b>	<b>110.640</b>	<b>100.007</b>	<b>95.271</b>
*) I tillegg utlån overført Bolig- og Næringskredit	27.917	21.101	18.977

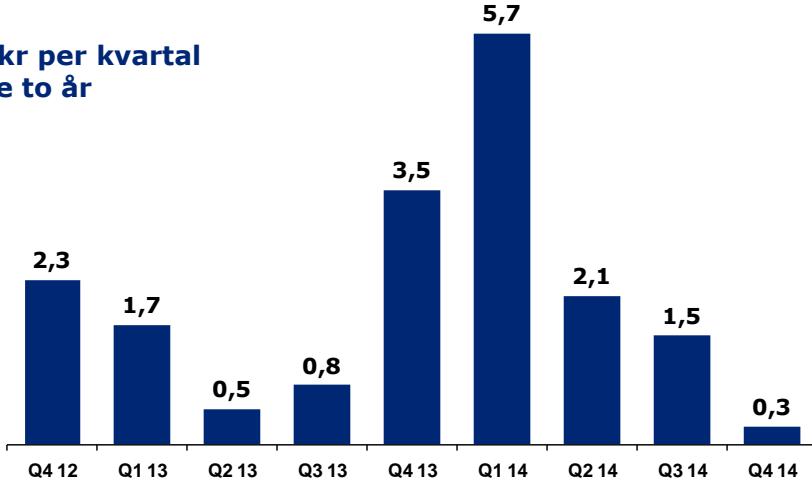
# God tilgang på kapitalmarkedsfinansiering

## Forfallsstruktur per 30.9.12

Mrd kr per år



Mrd kr per kvartal  
neste to år



## Kommentarer

- Norges Banks bytteordning benyttet med samlet 2,6 mrd. kroner per 30.9.2012
- Boligkreditt bankens viktigste finansieringskilde, 27 mrd. kroner overført per 30.9.2012
- Samlede forfall Q4 2012 – Q4 2014 18,4 mrd. kroner:
  - 2,3 mrd i 2012
  - 6,5 mrd i 2013
  - 9,6 mrd i 2014